

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/43/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5416200228
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5416200228.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ O. O., nar. XX.XX.XXXX a 2/ I. O., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Dolnom Kubíne, deti rodičov; matky: R. O., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. - Z. XXX a otca: O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 2P/7/2016-83 zo dňa 10.05.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp.zn. 5C/10/2008 zo dňa 21.07.2008, v časti o výživnom na maloleté deti, a to tak, že otca zaviazal platením výživného na maloletého O. sumou 85,- eur a na maloletú I. sumou 55,- eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku, vo zvyšnej časti návrh otca zamietol. Zároveň žiadnemu z účastníkov konania nepriznal náhradu trov konania.

Okresný súd svoje rozhodnutie posudzoval podľa ustanovení § 26, § 62 ods. 1 až 6, § 75 ods. 1, 2, § 77 ods. 1, 2, a § 78 ods. 1 až 3, § 80 Zákona o rodine.

Prvostupňový súd konštatoval, že naposledy bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp.zn. 2P/140/2014 zo dňa 26.02.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.03.2015, ktorým súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Preto posudzoval obdobie od 18.03.2015 a zisťoval, či prípadná zmena pomerov je takého charakteru, že odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výživnom. Vykonaním dokazovania zistil, že príjem otca za mesiace marec až august 2015 bol v priemere 526,- eur, pričom od 21.08.2015 do 04.03.2016 bol dlhodobo práceneschopný, keď dosahoval príjem z titulu nemocenskej dávky od 367,90 eur do 380,10 eur. Od 04.03.2016 do 10.05.2016 pracoval v spoločnosti Elkop, s.r.o., Dolný Kubín s príjmom 2,75 eur/hodina, pri pracovnom čase 8 hodín. Podľa potvrdenia MFN Martin absolvuje operačný výkon. Jeho príjem od posledného rozhodovania klesol o cca 110,- eur. Príjem matky bol v čase posledného rozhodovania vo výške 47,53 eur (prídavky na deti), 58,30 eur (pomoc v hmotnej núdzi), 150,- eur výživné od otca maloletých detí. Toho času matka poberá prídavky na dve deti vo výške 47,04 eur za mesiace január a február 2016, osobitný príspevok 126,12 eur a v súčasnosti má príjem 344,- eur. Otec zo svojho príjmu uhrádza poplatok za materskú škôlku vo výške 50,- eur mesačne, 72,- eur mesačne zálohu na elektrinu, 130,- eur ročne za dodávku vody, za komunálny odpad 18,- eur ročne a daň z nehnuteľnosti 35,- eur ročne. Spláca tiež úver na bývanie v sume 206,- eur mesačne a platí poistenie maloletému synovi O. vo výške 15,- eur mesačne. Jeho družka je poberateľkou rodičovského príspevku. Matka zo svojho príjmu uhrádza za komunálny odpad 66,- eur, daň z nehnuteľnosti 55,- eur ročne, poistenie rodinného domu 42,- eur ročne, poistenie maloletému O. 151,- eur ročne, poistenie maloletej I. 252,- eur ročne, svoje poistenie 240,- eur ročne. Deťom zakúpila notebook v sume 289,- eur, 25,- eur platí mesačne za mobilné telefóny, obedy pre deti za celý rok 500,- eur, za elektrinu zaplatila 390,- eur ročne. Súd prvej inštancie

dospel k záveru, že zmena pomerov na strane otca je spôsobilá vyvolať zmenu rozhodnutia o výživnom, a preto čiastočne vyhovel návrhu otca tak, že otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého O. sumou 85,- eur mesačne a na výživu maloletej I. sumou 55,- eur mesačne. Vo zvyšnej časti návrh otca zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

2. Proti citovanému rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie matka, ktorá považuje rozhodnutie za nesprávne, nakoľko súd prvej inštancie došiel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Otec v konaní poukazoval na svoj znížený príjem, ako aj výdavky, ktoré má od posledného rozhodnutia súdu. V súvislosti s výdavkami poukázala na to, že otec síce uviedol, že spláca úver vo výške 206,- eur, ale jedná sa o úver spotrebný, pričom jeho výška je 15.000,- eur a spolu s úrokmi celková čiastka, ktorú otec bude musieť splatiť, je až 24.794,37 eur. Nejedná sa teda o taký výdavok, ktorý bolo nutné vynaložiť, avšak súd prvej inštancie ho pri svojom rozhodovaní bral do úvahy, čo podstatným spôsobom ovplyvnilo celé rozhodnutie. Pre matku je nepochopiteľné, aby ako osoba, v ktorej osobnej starostlivosti sú maloleté deti, bola znevýhodnená oproti otcovi, ktorý si zvyšuje svoju životnú úroveň na úkor svojich detí. Príjem otca je vyšší ako jej príjem, pričom je dôležité zohľadniť aj tú skutočnosť, že každodenne uspokojuje základné potreby detí, a to aj v súvislosti so zabezpečením bytovej situácie. Bolo povinnosťou súdu prvej inštancie tieto okolnosti zohľadniť a zaoberať sa dôvodnosťou podaného návrhu otca. Súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal otázkou výdavkov na strane otca, keď pri hodnotení vychádzal len z tvrdení otca a nedostatočne skúmal opodstatnenosť samotnej zmluvy o splátkovom úvere a ani podrobnejšie neskúmal jednotlivé výdavky na strane otca. Určil tak neprímerane nízke výživné, z ktorého nie je možné, resp. len ťažko uspokojovať potreby maloletých detí.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol rozsudok potvrdiť.

4. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril otec tak, že nesúhlasí s tvrdeniami matky a trvá na tom, že od poslednej úpravy výživného došlo k zásadnej zmene pomerov, keďže jeho príjem sa znížil a to z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti od 21.08.2015. Poukázal na to, že má zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotnými problémami, ktoré naďalej pretrvávajú a zvýšili sa výdavky aj na maloleté dieťa pochádzajúce z jeho súčasného vzťahu. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 65 C. m. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) C. s. p. v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 C. m. p. a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 391 ods. 1 C. s. p.

6. Okresný súd v danom prípade nedostatočne zistil skutkový stav veci. Pre nedostatočné skutkové zistenia vyvodil predčasný a nesprávny právny záver o čiastočnom vyhovení návrhu otca o zníženie výživného.

7. Dôvodom pre zmenu rozhodnutia o výživnom je podstatná zmena na strane účastníkov konania, t. j. na strane osôb výživou oprávnených, v tomto prípade maloletých detí, ako aj na strane osôb výživou povinných, matky a otca. V danom prípade bol návrh otca na zníženie výživného zamietnutý dňa 26.02.2015, právoplatný dňa 18.03.2015. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že ako rozhodné obdobie pre posúdenie prípadnej zmeny pomerov na strane rodičov a maloletých detí posudzoval obdobie od 18.03.2015 a zisťoval, či prípadná zmena pomerov je takého charakteru, že odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výživnom. Od tejto doby narástli výdavky na výživu detí, jednak z dôvodu nárastu životných nákladov, na ktorú skutočnosť je súd povinný ex officio prihliadnuť, jednak z dôvodu vyššieho veku detí.

8. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že príjem otca za mesiace marec až august 2015 bol v priemere 526,- eur netto. Pričom od 21.08.2015 do 04.03.2016 bol otec dlhodobo práceneschopný a jeho príjem pozostával z nemocenskej dávky v rozsahu od 367,90 eur do 380,10 eur. Následne otec pracoval od 05.03.2016 do 10.05.2016 v spoločnosti Elkop, s.r.o. so sídlom Dolný Kubín s príjmom 2,75 eur/hodina. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že otec opäť nastupuje na práceneschopnosť z dôvodu podrobenia sa operačnému výkonu. Súd prvej inštancie konštatoval, že na strane otca existujú dôvody na zníženie výživného, keď zohľadnil okrem nepriaznivého zdravotného stavu, zníženie jeho príjmu i náklady na

úver na bývanie vo výške 206,- eur mesačne. V prípade dlhodobej práceneschopnosti a zhoršeného zdravotného stavu ide o objektívnu skutočnosť, ktorú treba na strane povinného rodiča zohľadniť. Pre zníženie výživného môže byť však relevantné len dlhodobejšie zníženie príjmu. Súd prvej inštancie však pochybil, keď komplexne nevyhodnotil celý komplex majetkových pomerov otca, vrátane účelnosti vynakladania jeho výdavkov, predovšetkým v súvislosti s „úverom na bývanie“.

9. Zmena pomerov na strane účastníka konania sa zisťuje porovnaním jeho pomerov v čase predchádzajúcej úpravy s pomermi súčasnými. Pokiaľ však ide o hodnotenie zmeny pomerov na strane otca, možno konštatovať, že súd prvej inštancie nedostatočne postupoval pri hodnotení súčasných pomerov otca s pomermi v čase posledného rozhodovania, keď sa dôsledne nezaoberal účelnosťou splátkového úveru vo výške 15.000,- eur uzavretého 29.10.2014 s mesačnou splátkou 206,- eur bez bližšej špecifikácie účelnosti úveru, hoci súd prvej inštancie konštatoval, že ide o splátky úveru na bývanie. Uvedené má podstatný význam pri posudzovaní nevyhnutných výdavkov na strane otca, keďže sa jedná o spotrebiteľský úver s RPMN 11,42 % s fixnou úrokovou sadzbou do doby splatnosti vo výške 9,90 % po dobu 10 rokov. V danom prípade súd prvej inštancie sa uspokojil s tvrdením otca bez toho, aby skúmal skutočné použitie uvedeného úveru. V danom prípade táto skutočnosť má podstatný význam pre vyhodnotenie dôvodnosti zmeny vyživovacej povinnosti otca, pričom súd musí na základe doplnenia dokazovania odstrániť tento nedostatok opätovným vypočutím otca k použitiu úveru. Za situácie, kedy súd prvej inštancie nemal ustálenú túto skutočnosť, boli jeho závery o zmene pomerov na strane otca predčasné a nebolo účelné ich odvolacím súdom dopĺňať.

10. Pre nedostatočné skutkové zistenia a predčasné a nesprávne právne závery krajský súd napadnutý rozsudok zrušil.

11. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude potrebné dôsledne vyhodnotiť nutnosť čerpania úveru vzhľadom k nevyhnutným výdavkom na strane otca, a to vypočutím otca a dokladovaním skutočností odôvodňujúcich nutnosť čerpať spotrebný úver, prípadne výsluchom svedkov, resp. prešetrením osobných, najmä bytových pomerov otca cestou kolízneho opatrovníka za účelom verifikovania tvrdení otca. Až po napravení vytýkaného nedostatku v zistenom skutkovom stave súdom prvej inštancie bude možné rozhodnúť o tom, či sa jednalo o nevyhnutné výdavky na strane otca v súvislosti s návrhom na zníženie vyživovacej povinnosti alebo nie, čo je možné v prípade potreby doplniť vykonaním dokazovania, kde súd nie je viazaný návrhmi samotných účastníkov konania.

12. Odvolací súd zároveň zrušil výrok súdu prvej inštancie o náhrade trov konania s tým, že podľa ustanovenia § 396 ods. 3 C. s. p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 C. s. p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)